

Evangelie Johannes 13,21-33.36-38

Het evangelie van vandaag begint met het verraad van Judas en eindigt met de verloochening door Petrus. In het midden staat wat Jezus zijn leerlingen leert en mee geeft voor hun verdere leven. Voor de laatste keer geeft hij hun onderricht.

Een merkwaardig onderricht. Wat Jezus zegt, klinkt een mens onbegrijpelijk in de oren. Jezus wordt in en door het lijden bij God verheerlijkt. En God wordt daardoor verheerlijkt in Jezus. Dat een mens verheerlijkt wordt in het lijden, daar zetten wij tegenwoordig nogal wat vraagtekens bij. Waarom zou een mens groot worden door te lijden? Waarom wordt een mens daardoor verheerlijkt? We kunnen er niet goed mee uit de voeten. Misschien bedoelt Jezus het anders? Maar hoe dan? Hij zegt het niet.

En dat ook God in het lijden wordt verheerlijkt, wat kan dat betekenen? Ja, we kennen het uit de katechismus. Maar als we met zijn allen niet doen alsof we het al weten, als we er echt over gaan nadenken, dan moeten we erkennen dat we er niet veel van begrijpen. En Jezus helpt ons niet echt op weg, hij verklaart zich niet nader.

‘Waar ik heen ga, kunnen jullie niet komen’, zegt Jezus. Wij denken, al weer uit de katechismus, dat we het wel weten: hij gaat naar de hemel, naar de Vader, hij zit aan de rechterhand van God. Maar worden we daar veel wijzer van? De leerlingen in elk geval niet. Petrus vraagt: ‘Heer, waar gaat Gij naar toe?’ En geeft Jezus antwoord op Petrus’ vraag? Nee, hij zegt alleen dat Petrus daar niet kan komen. Zelfs als hij zijn leven er voor zou geven. Petrus wordt met een kluitje in het riet gestuurd. En wij ook. Wij moesten hem toch volgen, in zijn voetspoor wandelen, gaan waar hij gaat?

En dan geeft Jezus een nieuw gebod van de liefde. ‘Bemint elkaar zoals ik u heb bemind’. Wat is daar nieuw aan? De joden wisten toch al uit het Oude Testament dat je je naaste moet liefhebben als jezelf? Of is de manier nieuw waarop Jezus ons heeft bemind? Dat zegt hij immers: ‘Bemint elkaar zoals ik u heb bemind’. Maar hoe heeft hij de mensen dan bemind? Dat vertelt hij niet.

Raadsels, alleen maar raadsels, geen antwoord.

Wij denken vaak te weten wat wij geloven. Maar Jezus schudt ons wakker: weten wij wel wat we geloven? Vergissen is menselijk, dat is niet zo erg. Ik denk in de supermarkt te weten wat er op mijn boodschappenlijstje staat. En als ik thuis kom, zie ik dat ik in plaats van tomaten paprika’s heb gekocht. Ik heb me vergist, maar erg is het niet.

Anders als ik me vergis in het geloof. Als ik denk te weten wat ik geloof, maar ik vergis me en weet het eigenlijk helemaal niet, dan verandert mijn geloof. De tomaat wordt een paprika. Ik ga geloven in datgene wat ik denk dat ik geloof. Ik ga geloven in de katechismus. Het echte geloof, het geloof dat ik in me draag, dat zie ik niet meer, het is uit het zicht verdwenen, ik weet helemaal niet meer dat het er is, in mij. Daarom schudt Jezus ons wakker: kijk nou eens goed naar dat geloof in jou.

Dat is het verschil tussen Judas en Petrus. Judas doodt zichzelf, uit spijt. Hij ontnemt zichzelf de mogelijkheid om weliswaar nu nog niet te kunnen gaan waar Jezus gaat, maar misschien later wel. Zijn dood is definitief. Petrus kan nu nog niet volgen, maar later wel. Hij heeft zichzelf de kans gegeven die Judas zich ontnomen heeft.

Wij hebben de kans. Ons leven is een kans. Wat we geloven, we krijgen de vinger er niet achter en zullen het nooit helemaal weten. Wat we als een geheim in ons dragen, het blijft een geheim. Maar als we ons bevrijden van wat het zicht op het geloof in ons belemmert, van de schijn van woorden en het doen alsof, als we eenvoudig worden, doorschijnend en transparant, dan zal het geloof ons vooruit helpen om nu nog niet maar later, straks, te kunnen zijn waar Jezus is heen gegaan. Amen.